

מִיָּדֵי שַׁבַּת

דף שבועי שיוצא לאור ע"י מוסדות "מאורות נתן"
לע"נ איש החסד
הרה"צ נתן בוקובזה זצוק"ל זיע"א

טו' בשבט

"כי האדם עץ השדה": העץ עומד ערום, חשוף וקפוא בחורף. עליו נשרו בשלכת, חיצי הכפור פגעו בו למכביר, סופות עזות טלטלו אותו ואמרו לעוקרו. כשמביטים בו, נדמה שאין לו סיכוי לבלב ולפרוח. ובכל-זאת, בעיצומו של החורף, אנו שמחים בו וחוגגים לכבודו, מתוך אמונה שילבש עלים ופירות לתפארת. כך ישראל, הנתונים בצרות הגלות ומצבם הרוחני נראה כמעט על סף התמוטטות, אך דווקא בתוך הסבל הזה נרקם אור הגאולה, אורו של משיח.

(האדמו"ר מצ'ורטקוב זיע"א)

בתורה נאמר (דברים כ', יט): "כי האדם עץ השדה". כשם שהעץ מחובר תמיד למקורו, לכוח הצומח שבאדמה, כך בעל-עסק צריך להיות קשור תמיד למקור חיותו - אלה השנים שבילה באוהלה של תורה, קודם שיצא לעסוק בענייני העולם.

(לקוטי שיחות)

אמר רבי יוחנן: מהו שנאמר "כי האדם עץ השדה", וכי אדם עץ שדה הוא? אלא משום שנאמר "כי ממנו תאכל ואותו לא תכרות" ונאמר "אותו תשחית וכרת" - כיצד? אם תלמיד-חכם הגון הוא - "ממנו תאכל ואותו לא תכרות", ואם לאו - "אותו תשחית וכרת".

(תענית ז', א')

במשנה (ראש-השנה ב', א') נאמר: "ראש-השנה לאילן" בלשון יחיד. רמזו בזה לאילן מיוחד והוא האתרוג. לפיכך בקהילות רבות הקפידו להתפלל בחמישה-עשר בשבט שיזכו לאתרוג נאה לקראת חג-הסוכות הבא.

(בני יששכר)

גם באדם עצמו יש דומם, צומח, חי ומדבר. ה'צומח' שבאדם הם המידות, הרגשות. שאלת הגמרא היא, וכי חשיבות האדם היא במידותיו, והלוא גדולת האדם היא לכאורה בשכלו? משיבה הגמרא: אמנם מעלת האדם היא השכל, "תלמיד חכם", אולם השכל שלם רק כאשר הוא משפיע על המידות שבלב ועל המעשה, שאז הוא "תלמיד הגון".

(לקוטי שיחות)

פעם אחת היה חוני המעגל מהלך בדרך. ראה אדם נוטע חרוב. אמר לו: זה לכמה שנים טוען פירות? אמר לו: לשבעים שנה. אמר לו: כלום ברי לך שתחיה שבעים שנה ותאכל ממנו? אמר לו: אני מצאתי את העולם בחרובים, כשם שנטעו אבותי לי, אף אני אטע לבניי.

(תענית כג, א')

פעם בסעודת ט"ו בשבט ביקש רבי מנחם-מנדל מקוצק מתלמידו רבי יצחק-מאיר (בעל 'חידושי הרי"ם') לומר דברים מענייני היום. פתח רבי יצחק-מאיר בפלפול בסוגיית ראש-השנה לאילן, שאל ותירץ, הקשה ופירש. אמר לו רבי מנחם-מנדל: לו היינו בארץ-ישראל, די היה לנו לצאת לשדות ולהתבונן באילנות כדי להבין מהו ראש-השנה לאילן כפשוטו, ולא בדרך הפלפול. שם, בארץ-ישראל, אין ראש-השנה לאילן אומר "דרשוני" אלא "עשוני".

(ילקוט החכמה)

רבי שניאור-זלמן מלאדי אמר לאחד האברכים שהיה למדן מופלג: "כי האדם עץ השדה" – אילן שאינו עושה פירות הוא אילן סרק, כך יכול אדם להיות בקי בכל התלמוד והפוסקים ולהיות חס ושלום אילן סרק. מה התועלת בתורתך ועבודתך, אם לא הדלקת אור ביהודי שני.

(לקוטי דיבורים)

בע"ה, הלימוד מהדף יהיה לישועת:

הדסה בת רותי הי"ו ובנימין בן רחל לאה הי"ו

"ארבעה ראשי שנים הם :

באחד בניסן ראש השנה למלכים ולרגלים.

באחד באלול ראש השנה למעשר בהמה. רבי אלעזר ורבי שמעון אומרים : באחד בתשרי.

באחד בתשרי ראש השנה לשנים ולשמיטין וליובלות, לנטיעה ולירקות.

באחד בשבט ראש השנה לאילן, כדברי בית שמאי. בית הלל אומרים : בחמישה עשר

בו."

(משנה מס' ראש השנה פרק א' משנה א')

שואל רבי צבי אלימלך מדינוב זיע"א בעל ה"בני יששכר":

ראש השנה לאילן- מדוע לא אמר ראש השנה לאילנות (ברבים) אלא אמר לאילן (ביחיד)?

ועונה, "יש לרמוז מה שקיבלנו מרבתינו, להתפלל בטוי בשבט על אתרוג כשר יפה

ומהודר שיזמין ה' יתברך בעת המצטרך למצווה, כי הנה זה היום אשר עולה השרף

באילנות (רש"י ר"ה יד סוע"ב ד"ה הואיל) והוא כפי הזכות של כל אחד מישראל. הנה מה טוב ומה

נעים שיתפלל האדם ביום ההוא ראשית יסוד הצמיחה, שיזדמן לו ה' יתברך לעת

המצטרך את הפרי עץ הדר. והנה תפילתו תעשה פירות, וזהו שרמז התנא באומרו לשון

יחיד "לאילן", להורות על האילן המיוחד המבואר בתורה למצווה".

(מאמרי חודש שבט מאמר ב')

ראיתי בספר "פרי עץ הדר":

"ומורי ז"ל (מו"ר של מחבר הספר) היה אומר לכוון באכילת פרותיהן לתיקון חטא אדם

הראשון אשר חטא בפירות האילן, כי אף כל ימי שנה כל כונתינו לתיקון זה, מכל מקום

חביבה מצווה בשעתה, זה היום תחילה וראש לפירות האילן, ואשר להיות כבר הודענו

בכמה מקומות כי יש בכוח הדיבור להיות מעורר כוח מידות העליונות להאירן באור

נפלא יתר גדול מאוד להשפיע שפע רצון ברכה ונדבה בכל העולמות".

יה"ר מלפני ה' יתברך מי שאמר והיה העולם,

שנזכה

שלכל אחד ואחד מעם ישראל בכל מקום שהוא

יזדמן לפניו אתרוג כשר יפה ומהודר

ונזכה לתקן את חטא אדם הראשון ע"י ברכה על הפירות ואכילתם

ביום טו' בשבט.